

باسمه تعالی

سوالات امتحان درس: ادبیات فارسی		رشته: انسانی	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		پایه: دهم	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱/۲۴
آزمون تشریحی دانش آموزان روزانه استان سمنان، فروردین ماه ۹۸		معاونت آموزش متوسطه - اداره کل آموزش و پرورش استان سمنان	
ردیف	پاسخ سوالات در همین برگه نوشته شود.		
۱	معانی واژه‌های زیر را بنویسید. «طاس - دوده - ترگ - تکریم - جنود - خور»	۱/۵	بارم
۲	در هر عبارت، یک غلط املائی وجود دارد؛ آن را پیدا و اصلاح کنید. الف) هر یک لنگی کهنه پوشیده بودیم و پلاص پاره‌ای در پشت بسته از سرما (.....) ب) به تعجب در کار دنیا می‌نگریستیم و مکاری از ماسی دینار مقربی می‌خواست و هیچ چاره ندانستیم. (.....) پ) قرض من دو چیز بود: یکی بی‌نوایی؛ دویم گفتم همانا او را تصور شود که مرا در فضل، مرتبه‌ای است زیادت. (.....) ت) همه بر پای خواسته بودند و نمی‌نشستند، تا ما جامه پوشیدیم و بیرون آمدیم. (.....) ج) چگونه شمشیر دهرآگین / پیشانی بلند تو / این کتاب خداوند را / از همی می‌گشاید؟ (.....) چ) دری که باغ بینش ما گشوده‌ای / هزار بار خیبری تر است / مرهبا به بازوان اندیشه و کردار تو! (.....)	۱/۵	بارم
۳	معنی بیت‌های زیر را بنویسید. الف) گفت در این معرکه، یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا منم ب) قطره باران که در افتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک پ) نعره برآورده، فلک کرده کر / دیده سیه کرده، شده زهره در ت) لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین‌سخنی، گوش ماند	۲	بارم
۴	معنی عبارت‌های زیر را بنویسید. الف) مثل قرآن، مثل آب است روان؛ در آب، حیات تن‌ها بود و در قرآن حیات دل‌ها بود. ب) در بدایت بند و چاه بود و در نهایت تخت و گاه بود. پ) نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد؟ ت) در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لثیمی، کریمی کرد.	۲	بارم
۵	آرایه ادبی «ایهام» را در بیت‌های زیر مشخص کنید. الف) در عهد تو هر چه من وفا کردم / پاداش وفای من، جفا کردی ب) اگر دو چشم تو مست مدام خواهد شد / خروش و مستی ما بر دوام خواهد شد	۱/۵	بارم

	<p>پ) دل من تاب سر زلف تو دارد، آری / کس به جز گوی، تحمل نکند چوگان را ت) زان شراب ناب بی‌غش ده که اندر صومعه / صوفی صافی به بوی جرعه‌اش غش می‌کند</p>	
۱/۵	<p>از هر بند، آرایه ادبی خواسته شده را پیدا کنید. الف) تو آن بلندترین هرمی که فرعون تخیل می‌تواند ساخت. تشبیه: ب) چگونه می‌توان به شمشیری، دریایی را شکافت؟ استعاره: پ) شعر سپید من، رو سیاه ماند / که در فضای تو، به بی‌وزنی افتاد تشخیص:</p>	۶
۱	<p>نقش ضمیرهای پیوسته را بنویسید. «گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست / این رستخیز عام که نامش محرم است»</p>	۷
۳	<p>نقش دستوری واژه‌های خواسته شده را بنویسید. الف) فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک ب) گل از شوق تو خندان در بهار است / ز آتش رنگ‌های بی‌شمار است پ) گه به دهان بر زده چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف ت) دید یکی بحر خروشنده‌ای / سهمگنی، نادره جوشنده‌ای</p>	۸
	<p>در هر بیت، شاعر مورد خواسته شده را با چه تعبیری بیان کرده است؟ الف) چو در وقت بهار آبی پدیدار / حقیقت پرده برداری ز رخسار زیبایی فصل بهار: ب) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ‌های بی‌شمار است شکوفایی گل‌ها در بهار:</p>	۹
۲	<p>مقصود شاعر از «گرگی شبان» و «چوپان گرگ طبع»، «رمه» در بیت زیر، چیست؟ ای که تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد»</p>	۱۰
۲	<p>برای هر واژه، دو هم‌خانواده بنویسید. الف) فراغ: / ب) انعام: / پ) اکرام: / ت) عاجز: /</p>	۱۱
۲۰	جمع بارم	

«سربلند و پیروز باشید»